

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 2. Cordubæ Comitia provincialia celebrantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

HISTORIÆ
 PROVINCIÆ PARAQUARIÆ
 SOCIETATIS JESU
 LIBER DUODECIMUS.

ESTIS Cordubam infestare pergens, utilissimorum Socio-
 rum capita demersit. Januario mensē Cæsar Gratianus,
 Bovini in Appuliâ natus, præcipuum Collegii Academici
 ornamentum & delicia, ad plures transit. Hunc Inigus
 Guevara, Bovini Dux, Societati pepererat, qui optimæ speci-
 clientem Societatis Provinciali commendare infra dignita-
 tem suam non est arbitratus. Tyrocinio & Philosophiæ cur-
 riculo Neapoli feliciter emenso, post Constantinopolitanam
 expeditionem frustra ambitam, in Paraquariam mitti meruit. Cordubæ Tucumanorum litteris divinis excultus, triennio Aristotelis artes, decennio Theologiam, summâ cum laude docuit. Quamquam nemini dubium erat, eum violenter Magistrali cathedræ affixum: adeo dissimulare non poterat inflammata desideria Apostolicarum missionum ad Indos. Sed Provinciæ Moderatores hominem litteratissimum, & virtutum Religiosarum exemplar, constanter in Academiâ detinebant, exemplo, voce, industriâ, juvenibus nostris maximè profuturum. Frustrata magnarum missionum vota compensabat brevibus ad suburbanos Indorum pagos excursionibus & urbicis laboribus: peste grassante omnibus aderat, Indos, Æthiopes, & Hispanos juvenans, quo in opere lethali contracto morbo, magno omnium dolore elatus est. Nec minor jactura fuit in Blasio Gutieres, disparis conditionis homine. Castellanus is erat, & ætate grandior in Americam navigans, Torribii, Limensis Archiepiscopi servitio se addixerat: quo morte sublato, Alfonso Ribere Prætori adherens, ad Chilense regnum se contulerat, in cujus regni metropoli Divi Ignatii exercitiis excultus, in Societatem nostram admissus est. Cordubæ per viginti annos, summâ omnium approbatione, valetudinarii curam exercuit. Vir omnium virtutum, egregiâ præsertim caritate inflammabatur. Domesticis æquè ac externis aderat, ad infima quæquæ & sordida officia devolvebatur, è quibus sordibus tantam sibi claritudinem conciliavit, ut pro sancto ab omnibus celebraretur: Sancti Xaverii æmulus, aposthematis pus non semel (uti supra narratum est) ore expressit. Indum hominem, ipsa spurcitie fœdiorem, & ex ulcere tantam mephytium exhalantem, ut è cubiculo alterum Socium fœtore intolerabili pænè exanimatum extruderet, non tantum ipse sustinuit, sed etiam emplastrum turpi sanie conspurcatum, nullâ stomachi commotione, ori admovit. Religiosum hominem è Divi Dominici familiâ fœdo morbo laborantem curans, contagione ægritudinem ipse contraxit, adeo tetram, ut per plures deinceps annos fermè semper ulcerosis carcinomatibus ejus corpus, ingenti cum dolore, fœdaretur. Nec tamen desiste-
 bat ab ordinariis operis, quoad luc affectis serviens, ex afflictio corporis domicilio meliore sui parte cluaretur.

A DULTO jam anno, comitiis Provincialibus Cordubæ habitis, Franciscus Diastanius in Procuratorem eligitur. Episcopus Tucumanensis, Melchior Maldonatus, ad Provinciales & Patres congregatos datis litteris, diocesis suæ statum multis verbis deplorans, rogavit, vellent in se suscipere curam Indorum Tucumanensium omni ope destitutorum. Ad quod præstandum, amplissimâ potestate instruxit Sacerdotes omnes ab ipso Provinciali eligendos. Præterea alteras litteras

CAPUT

I.
 De Cæsaris
 Gratiani &
 Blasii Gu-
 tierres vir-
 tutibus.

1637.

*Cæsar Gra-
 tianus Con-
 stantinopoli-
 tanam mis-
 sionem am-
 bit.*

*Et ad Indos
 missi.*

*Blasius Gu-
 tierres in
 Americam
 navigat.*

*Valetudina-
 rii curans
 exerceat.*

*Pus ore ex-
 pressit.*

CAPUT

II.
 Cordubæ
 comitia
 Provincia-
 lia celebra-
 tur.

planè

Littera Epi-
scopi Tucumanien-
sis.

Tucumania
sua.

Chaquensis
missio decer-
nitur.

CAPUT
III
De reliqua
Antonii
Ruisii vitâ.

Ruisius in
Brasiliam
navigat :

Et in Euro-
pam.

Ab D. Igna-
tio sanatur.

Apud Regem
rem Indorum
agit.

planè honorificas, Regi Catholico inscriptas, & ab Francisco Diaftanio Madritum deferendas, misit, quarum compendium hîc attexere non pigebit. *Philippe Rex Catholice, Regia Tua Majestas, missis ad decessorem meum literis petiit, ut ad Te distinctè perscriberetur, quantâ Tucumanien-
sis Diœcesis idoneorum Religiosorum inopiâ laboret, ut eâ cognitâ de remedio provideatur. Cui mandato non difficulter satisfaciam, quod è quatuor Tucumania partibus, tres ipse per me lustraverim. Tucumania tota quadringentas leucas complexa, octo Hispanorum oppida, & aliquot terrarum tractus multis Neophytorum millibus frequentes, habet; quorum Neophytorum magna pars, deficientibus Sacerdotibus, nuncio Christiana Religioni remisso, ad avitos mores rediit. Alias etiam terras amplectitur multis Ethnicorum millibus constantes. Quod ad Neophytos pacatos attinet, octo omninò regiones sunt Sacerdotibus carentes, sine spe aliquando habendi: nam cum singulis Hispanorum urbibus singuli fermè tantum Sacerdotes præsent, quanta sit reliquorum locorum incuria, facilis conjectatio est. Omnibus adesse ipse unus non possum: unde fit, ut multorum anima, Christi Sanguine redempta, Tibi & mihi, ô Rex Catholice, commissa, ad inferos demergantur. Nonnulli quidem Sacerdotes aliquot in locis præsent Neophytis, sed magnam partem ad tantum munus inidonei. Aliorum Religiosorum virorum Ordines ob paucitatem vix sibi & choro pro instituto suo sufficiunt. Quare in his regionibus unica IESV Societas est, in quam, Tuam, ô Rex, meamq; conscientiam exoneremus. In comperto est, IESV Socios diu noctuq; in salutem Hispanorum atque Indorum in urbibus invigilare; nuper verò à Patribus Cordubæ congregatis Majestatis Tue nomine interposito postulâvi, ut seligantur Socii idonei ad Chaquensem provinciam non armis ferreis, sed gladio verbi Divini iterum tentandam; simulq; emittantur ex urbibus excursores, qui pagos Indorum, villas Hispanorum, majori numero rus, quam urbes incolentium, sacris destitutorum adeant. Quamvis verò Provincialis vereatur, ne ob id eadem Socii patiantur, quæ in Paraquaria; nihilominus spondet ex omnibus Collegiis emittendos Socios, totam Tucumaniam pervagaturos. Quod nequaquam præstare poterunt, nisi evacuentur Collegia. Quocirca Majestatem Tuam per Sanguinem Christi supplex rogo, ut quadraginta Socios Procuratori in Hispaniam propediem navigaturo, pro mea Diœcesi concedas, quos ego sumptibus meis advocarem, nisi Episcopatus mei censum tenuitas officeret. Hæc Episcopus Maldonatus. Iisdem Comitibus Provincialibus decreta Chaquensis expeditio: & Antonius Ruisius, Guairaniæ & Tapensis provinciæ depopulationis spectator, in Hispaniam eo fine navigare iussus est, ut Francisco Diaftanio Romanâ procuratione occupato, apud Regem Catholicum, Senatûq; Regium, afflictæ Paraquariæ statum, Mamalucorum ferociam, periculumq; ulterioris damni referret: quo, quia imposterum carituri sumus, lubet reliqua ad ejus vitam spectantia carpiam enarrare, ne tanto homini, de nostra Paraquaria meritissimo, injurius videar, & simul rebus instituto meo servientibus consulam.*

ANTONIUS Ruisius cum Francisco Diaftanio è portu Boni-æris solvens, felici navigatione Januariensem Brasiliæ portum paulò post tenuit. Semestri spatio ibi commoratus, ausus est, non sine Divino nutu, in Mamalucos coloniarum nostrarum destructores, eorumq; fautores, pro concione invehere, oprimo successu: aliquot mortalibus ad restituendos captivos rationum vi permotis. Ibidem authentica instrumenta, Mamalucorum invasiones damnantia, ab Brasiliæ Magistratibus accepit, magno ului futura apud Regem Catholicum, Indorû jus curaturo. In Lusitaniam navigans, classarios inter se dissidentes, & tantum non armis dissidium dirimentes, autoritate compescuit. Ullisipone Madritum pergens, in morbum periculosum incidit, à quo Divi Ignatii ope convaluisse creditus est. Madriti Philippum Quartum Regem Catholicum, solitum compati Indorum calamitatibus, faventissimum habuit: qui lecto querelarum, quas adferebat, contra Mamalucos libello, ex Senatibus Regiis Castellaniæ & Lusitanæ coronæ delectum integerrimorum vitorum haberi voluit, apud quos Ruisius, serie invasionum relatâ, de remediis tantorum malorum ageret. Porro postulatorum summa hæc fermè fuit. Juberet Rex legem, anno hujus sæculi undecimo Ullisipone latam, quâ

prohibebantur